

givne. Jeg kan i det hele taget udtale min Paastønnelse af, at man paa mange Punkter, hvor der er forlangt større Smaabevillinger, end man tidligere har haft, virkelig har indøkommet Krigsbestyrelsen; det paastønner jeg, fordi det er noget, som letter Administrationen i Høj Grad, naar man virkelig paa enkelte Punkter kan faa, hvad der behøves. Jeg er saaledes meget taknemmelig for Bevillingen til Cykler, og jeg paastønner, at Udvalget har haft det samme Syn paa dette Instrument til Krigsbrug som Krigsbestyrelsen. Man har her paa forfættelige Punkter indøkommet Krigsministeren, hvilket jeg ikke nærmere skal komme ind paa. Jeg skal kun gøre et Par Bemærkninger som Svar paa et Forhold, som den ærede Ordfører omtalte, nemlig Spørgsmaalet om en Bevilling af 3,000 Kroner til at fortsætte Forsøgene med Hensyn til Fælleshusholdninger for Soldaterne. Det er en Bevilling, jeg meget paastønner. Jeg tror, at det er et særdeles heldigt Princip, og at det vil være meget ønskeligt for Soldaterne, om Staten overtager at forsyne dem med en ordentlig Ernæring. Erfaringen viser, at ikke saa faa Soldater ere ude af Stand til selv at sørge for deres Ernæring, idet de, naar de faa deres Lønning udbetalt hver 5te Dag, straks forbruge den og i Døbløkket ere glade ved at kunne drikke nogle flasker bayerisk *Ol. v. l.*, saaledes at de ikke have noget til Resten af Tiden, men da enten maa lide Nød eller leve paa gode Venners Bekostning; de blive under disse Forhold naturligvis efterhaanden slappe, fordi de ikke faa en saadan Ernæring, at de kunne holde ud. Derfor tror jeg, at det er noget overordentlig heldigt, man her er kommen ind paa — og det opfattes ogsaa saaledes i alle andre Lande — at forsyne Soldaterne, saa længe de ere i Tjeneste, med sund og god Mæring. Den ærede Ordfører stillede visse Betingelser og nævnte visse Forudsætninger, under hvilke denne Bevilling gives, og dem skal jeg med Fornøjelse gaa ind paa, skønt de forekomme mig, at være strenge, og jeg ikke havde troet, at man her i Folketinget vilde opstille saadanne Betingelser. Man har jo ellers altid her villet have Soldaternes Frihed, om jeg saa maa sige, og fastholdt, at de godt kunde sørge for sig selv, at en Soldat f. Eks. maatte have fuld Frihed til, naar hans Vist gif i den Retning, at søge ned i en Anejs og spise Rødgrod og Pandefager og nøjes med denne Kost. Jeg havde, som sagt, troet, at dette var Standpunktet, og derfor har jeg ikke turdet andet end antyde, at man vilde være tilbøjelig til at

fritage dem, som kunne dokumentere, at de have tilstrækkelige Midler til selv at sørge for deres Ernæring; der vil jo f. Eks. være en stor Del Gaardmandsønner, som komme ind under denne Kategori; men jeg gaar gerne ind paa den her opstillede Forbring, da jeg sympatiserer med Tanken og tror, at denne Lighed, hvorunder de unge Mennesker skulle leve som Soldater, ogsaa har sin Betydning for deres Uddannelse, og at en Soldat, selv om han er Greve, ogsaa har godt af at maatte spise sammen med de andre. I visse Stoler har man det for Resten allerede saaledes, at de alle faa samme Kost. Der er for Eksempel for Trainontabler og Dragoner tvungen Bepvisning allerede nu, saaledes, at en Trainontabel, der er Rekrut, selv om han har sit Hjem i Byen, ikke maa gaa hjem og spise; han maa spise med Kammeraterne, det tager han ikke nogen Støde af. Ved andre Afdelinger kunne mange komme hjem og spise. Jeg kan indrømme, at det er en fornuftig Grænse, der er sat, den er for saa vidt ogsaa ens for alle. Jeg kan altsaa meget godt gaa ind paa denne Forudsætning.

Der er et andet Punkt, som jeg vil omtale. Det vedrører en Bevilling af en Sum paa 3,000 Kr., som den ærede Ordfører, saa vidt jeg lagde Mærke til, ikke omtalte, det er under Kontoen for Erstatning for Skade, Stet under Døvelser. Der har jo allerede tidligere været fremsat Ønsker af Krigsministeriet i saa Henseende i Form af et Forlangende om, at man skulde stille en Sum til Krigsministeriets Disposition, hvormed man kunde vederlægge Ulemper, som ikke ere egentlige Markskader, og som ikke efter de bestaaende Love kunne vederlægges, altsaa vederlægge andre Ulemper, idet jeg mente, at det vilde bidrage til et bedre Forhold mellem Afdelingerne omkring i Landet og ogsaa i Kjøbenhavn og den nærmeste Omegns Befolkning. Jeg tror, at det her i Landet kan siges, at Forholdet mellem Afdelingerne og Omegnens Befolkning i det hele taget er meget godt. Jeg tror, at Befolkningen viser megen Smødekommehed, og at Afdelingerne have det rette Syn for, at det er ønskeligt at staa sig godt med Beboerne, og at Døvelserne kunne være en Gæne for disse, der maa lettes dem saa meget som mulig. Jeg er derfor meget glad ved at faa denne Sum til Disposition, hvorved jeg tror, man i vanskelige Tilfælde vil kunne udrette noget heldigt. Værdige Medlemmer ville erindre, at der i Fjor under Behandlingen — jeg husker ikke, om det var under Finanslovbehandlingen eller un-